

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Jan Nowak

Warszawa, 19 października 2022 r.

Do druku nr 2696

DOL.401.504.2022.WL.AG

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. *DS. 1120.451.2022*

Data wpływu *19.10.2022*

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 17 października 2022 r. (znak: SPS-WP.020.281.4.2022) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych uprzejmie dziękuje za przedstawienie rządowego **projektu ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe (druk nr 2696)** oraz uprzejmie informuje, że z punktu widzenia *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)^[1], przedstawić należy następujące kwestie.

Art. 2 pkt 1) lit b) projektu przewiduje, iż przez gospodarstwo domowe rozumie się *osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące* (gospodarstwo domowe wieloosobowe). Projektodawca nie wskazuje jednak w przepisach projektowanej ustawy kto, na jakich zasadach, według jakich kryteriów będzie weryfikował powyższe relacje, a w szczególności jak ustalane będzie *pozostawanie w faktycznym związku*. Weryfikowanie tej przesłanki wskazującej na relację bycia osobami bliskimi powodować będzie tymczasem wkroczenie w sferę prywatności osób, których łączą relacje niekoniecznie niezbędne dla celów wykonania projektowanej ustawy. Co

^[1] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

niezwykle istotne ingerencja w prywatność może w określonych przypadkach prowadzić do przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych (art. 9 rozporządzenia 2016/679), naruszając prywatność osób, których dane dotyczą, czy wręcz wkraczając w sferę intymności (dane o seksualności). Projektowana definicja wymaga uzupełnienia na podstawie jakich dokumentów, oświadczeń, ustaleń będzie następować weryfikacja przedmiotowej przesłanki.

W **art. 10 ust. 1 pkt 3)** projektu przewiduje się, że *wniosek o zakup*, o którym mowa w projektowanym art. 9 ust. 1 pkt 1, *zawiera adres poczty elektronicznej lub numer telefonu wnioskodawcy*. Zasadnym byłoby doprecyzowanie projektowanego przepisu poprzez dodanie, iż wskazane informacje mają być podawane wyłącznie w sytuacji, jeżeli wnioskujący te dane posiada. Brak jest bowiem w porządku prawnym obowiązku posiadania przez osoby fizyczne numeru telefonu lub adresu skrzynki elektronicznej.

Wątpliwości budzi projektowany **art. 12 ust. 2** ustawy o treści: *W przypadku, gdy wnioskodawcą jest osoba fizyczna w gospodarstwie domowym spełniająca warunki uprawniające dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust.1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym, która nie złożyła wniosku o wypłatę tego dodatku, wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o zakup w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz.U. z 2022r. poz. 438. 1561, 1576, 1967) dalej: ustawa o termomodernizacji. Przepisy art. 2 ust. 3a-7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym stosuje się odpowiednio. Zauważyć należy, że przywołany w proponowanym art. 24 ust. 1 projektu - art. 27a ustawy o wspieraniu termomodernizacji nie wszedł jeszcze w życie. Pozostawienie art. 24 ust. 1 projektu w obecnym kształcie będzie prowadziło do problemów związanych z brakiem możliwości realizacji projektowanej normy – analogicznie jak w przypadku przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. poz. 1692), dalej: ustawa o dodatku węglowym, w której także odwołano się do nieobowiązującego jeszcze art. 27a ustawy o wspieraniu termomodernizacji. Do Urzędu Ochrony Danych Osobowych kierowane są liczne sygnały, dotyczące problemów interpretacyjnych w związku z wejściem w życie ustawy o dodatku węglowym, mających problemy z realizacją wniosków o dodatek węglowy. Wójt, burmistrz i prezydent miasta mocą ustawy o dodatku węglowym zobowiązani zostali do weryfikowania uprawnień osób składających wnioski o przyznanie dodatku węglowego w centralnej ewidencji emisyjności budynków – jednak do momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu termomodernizacji - nie mają prawa dostępu do tej ewidencji.*

Na problem ten organ nadzorczy zwracał już uwagę w toku opiniowania projektu ustawy *projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła (druk nr 2543)*¹. Wejście w życie projektowanego **art. 12** pogłębi już istniejący problem, dlatego niezbędne jest podjęcie odpowiednich działań zmierzających do wyeliminowania rozwiązań generujących zobowiązania, które nie mogą być wykonane.

Tożsame zastrzeżenie należy zgłosić do **art. 13 ust. 3** projektu ustawy przywołującego nieobowiązujący jeszcze art. 27a ust. 1 ustawy o wspieraniu termomodernizacji.

Wyjaśnienia wymaga przewidziany w **art. 14 ust. 3** projektu ustawy *5-letni okres przechowywania przez gminy umów sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego*. Pamiętać bowiem należy, że zgodnie z określoną w art. 5 ust. 1 lit f) rozporządzenia 2016/679 zasadą ograniczonego przechowywania dane osobowe muszą być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane.

W tym samym zakresie doprecyzowania wymaga przewidziany w projektowanym **art. 17** ustawy *5-letni okres przechowywania dokumentacji związanej z wnioskowaną rekompensatą*.

Projektowany **art. 15 pkt 2- 3** ustawy przewiduje, że *rada gminy może określić, w drodze uchwały: 2) kryteria dotyczące pierwszeństwa dokonania zakupu preferencyjnego, 3) dokumenty dołączane do wniosku o zakup preferencyjny potwierdzające spełnienie przez wnioskodawcę kryteriów, o których mowa w pkt 2*. Proponowane rozwiązanie przyznaje zupełną dowolność gminie do określania mocą uchwał kryteriów dotyczących pierwszeństwa dokonania zakupu preferencyjnego a także wykazu dokumentów jakie osoby wnioskujące o zakup preferencyjny, o którym mowa w projektowanym art. 9 ustawy. Rozwiązanie to budzi wątpliwości, gmina bowiem mogłaby mocą uchwały zobowiązać wnioskujących do składania dokumentów nieadekwatnych, bądź obejmujących szczególne kategorie danych osobowych, np. dane o stanie zdrowia, niepełnosprawności, danych o członkach rodziny etc. Uchwała gminy nie jest zaś aktem, mocą którego mogą być ograniczane prawa i wolności mieszkańców poszczególnych gmin a także nakładane obowiązki w zakresie pozyskiwania i przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2016/679², o ile tak nie stanowią obowiązujące przepisy.

Analogiczne zastrzeżenie należy zgłosić do **art. 15 pkt 5** projektu przewidującego możliwość kształtowania przez gminy w drodze uchwały *kryteriów ustalania kolejności*

¹ Pismo PUODO skierowane do Sejmu RP z dnia 2 września 2022 r. sygn.DOL.401.426.2022.WL.AG

² Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 *Zabrania się przetwarzania danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby*.

sprzedaży paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego osobom fizycznym w gospodarstwach domowych znajdujących się na terenie gminy sąsiedniej – mając na uwadze zapotrzebowanie na paliwo stałe w danej gminie, dostępność paliwa stałego, a także sytuację finansową mieszkańców tej gminy i konieczność realizacji przez gminę zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny. Wyjaśnienia i określenia w przepisach prawa wymaga przede wszystkim podstawa prawna weryfikowania sytuacji finansowej mieszkańca gminy.

Podsumowując, niezbędne jest zważenie przez Projektodawcę, że zgodnie z przepisami rozporządzenia 2016/679 dane osobowe powinny być przetwarzane zgodnie z zasadami: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, ograniczenia celu; minimalizacji danych i ograniczenia przechowywania. Przepisy prawa regulujące problematykę przetwarzania danych osobowych powinny zaś być kształtowane w sposób zapewniający stosowanie i zachowanie powyższych zasad, by przepisy prawa nie prowadziły w konsekwencji do pozyskiwania i dalszego przetwarzania nadmiarowych danych osobowych. Brak oceny skutków przeprowadzonej przez projektodawcę w niniejszej sprawie generuje szereg wątpliwości organu nadzorczego co do zgodności proponowanych rozwiązań z ww. zasadami ochrony danych.

Wskazać jednocześnie należy, iż to projektodawca ponosi odpowiedzialność za konstrukcję przepisów, które powinny być proporcjonalne do zakładanych celów regulacji i zgodne z zasadami wynikającymi z art. 5 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, przede wszystkim w zakresie tego czy istnieje niezbędność przetwarzania danych osobowych dla celów regulacji.

Uwagi organu nadzorczego, przedstawiane w toku prac legislacyjnych, mają charakter eksperckich wskazówek dla Projektodawcy, który podczas formułowania przepisów prawa powinien zadbać o stosowanie przepisów rozporządzeniem 2016/679.

Z wyrazami szacunku,

Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych
Jan Nowak

/- dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym/